

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 12 • Perjantaina 26. maaliskuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ**KELLOLIIKE****Juhani Lankinen Ky**

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Kalevi Kuosa

– *Kurkijoen pojan tie
Korpisaaresta
Turun Kakskertaan*

Kalevi Vaskenpuhaltajalle

Korpisaaren kylän väki
aikanansa varmaan näki
miten Kuosan Pekan taloon
syntyi poika päivän valoon.

Vuodet vierä, lapsi varttui
isän kanssa töihin tarttui...
Kerran luonto heille näytti,
miten voimiansa käytti.

Tulivat he veneen kanssa,
viljakuorma lastinansa.
Kirkonranta määränpää,
sitä suonutkaan ei sää.

Vene kaatui, isä heti
pojan kainaloonsa veti,
siten uiden rantaan asti
aarteensa hän siel'vast laski.

Laatokalta varmaan sait
elämäsi tietyt lait,
jotka musiikkiin Sun johti
kulkeissasi uraas kohti.

Kun Sä Turkuun tulit taas,
geenit ohjas valintaas.
Vesi, saari, luonto tää
-kiireinenkin levähtää.

Vietät täällä elos kesää
vaalimalla tätä pesää.
Ilo, omni, myötätuuli
seuratkoot Sua, Vaskihuuli.

*Kalevi ensimmäisessä
valokuvassaan 2- tai 3-
vuotiaana Vätikän hie-
koilla kesällä 1939
Heikki-ukon ja Sinik-
ka-siskon kanssa.*

Raapustelin nuo rivit luokka-
toverilleni, Kalevi Kuosalle, run-
saat seitsemän vuotta sitten, kun
hän saavutti kuudenkymmenen
vuoden virstanpylvään, ja kävim-
me muutaman muun luokkato-
verin kanssa häntä onnittelemas-
sa. Nyt, kun meillä, Kurkijoella
syntyneillä pitäjäläisillämme, al-
kaa olla korkea aika muistella
menneitä, tuli mieleeni pyytää
Kalevia kertomaan omaa, kurki-
jokelaista historiaansa, koska
hän on erinomainen kertoja ja
muistaa hyvin paljon asioita ja
osaa kertoa niistä mielenkiintois-
esti.

Lapsuuden muistoja Korpisaaresta

Kalevi syntyi Kurkijoen Korpi-
saaresta 2. 7. 1936 oman kodin
savusaunassa. Isä-Pekalla ja äiti-
Ainolla (o.s. Mielonen) oli jo 4-
vuotias Sinikka-tyttönen, joka sai
näin pikkuveljen.

Talvisodan aikana Kalevin ol-
lessa vain kolmevuotias sattui
sellaisia asioita, mitkä jäivät pie-
nen pojan mieleen lähtemättö-
mästi. Sinikka ja Kalevi olivat
naapurissa, Nenosella, leikki-
mässä Nenosen lasten kanssa.
Talon isäntä, Pekko Nenonen,
keskusteli Jakosen Matin kanssa

pöydän ääressä. Kalevi muistaa
selvästi, miten Pekko nuosi seiso-
maan ja lausui ponnekaasti:
"Tämän moaliman taivoan kan-
nen al ei oo parempoa miestä ko
Jakose Matti". Toteamus lausut-
tiin niin vakuuttavasti, että se is-
kostui pienen naapurinkin mie-
leeseen.

Toinen muistikuva liittyy sa-
maan iltaan. Sinikka ja Kalevi
olivat iltahämärissä palaamassa
kotiin. Yhtäkkiä alkoi kuulua lä-
hestyvän pommikoneen karmea
jyrinä. Isosisko kiskaisi veljensä
turvaan juuri kohdallaolleen
oman saunan porstuaan ja vielä
varmuuden vuoksi siellä ollei-
den jauhinkivien alle suojaan.

Uitonсалmen onnettomuus

Jatkosodanaikaisesta kotona-
olosta Kalevi muistaa jo suurin-

piirtein kaikki tapahtumat. Eri-
kosen, tärkeän paikan muistoi-
sa on saanut tuo isän kanssa koet-
tu viljalastissa olleen veneen
kaatuminen Uitonсалmen sillan
jälkeen Korpisaaresta Lopottin
mentäessä. Isä oli saanut rinta-
malta maatalouslomaa viljan-
korjuuta varten. Vilja oli saatu
korjattua, ja luovutettavaa osaa
viljasta oltiin viemässä kirkonky-
lään. Vene oli niin täynnä vilja-
säkkejä, että vain kymmenkunta
senttiä oli veneen reunaa veden-
pinnan yläpuolella. Oli myöhäi-
nen syksyaika, rannat olivat jo
riiteessä. Uitonсалmen sillan alta
tullessa oli purjeen ja maston
oltava alaslaskettuina. Sillan jäl-
keen isän noustessa nostamaan
niitä takaisin hän astui sen ver-
ran toiselle puolelle, että vene
hörppäsi vettä ja upposi miltei

Sisäsivuilla TÄNÄÄN

Tunnetko nämä tytöt, sivulla	3
Korpisaaresta Kakskertaan jatkuu, sivulla	4
Hiitola-säätiöstä, sivulla	5
Rajamailla, sivulla	6
Kurkijoen Marttojen kuulumisia, sivulla	7
Enneuni, sivulla	7

PERJANTAIKAHVIT TAITEEN ÄÄRELLÄ

Kurkijokelaisen toimituksessa
tänään pe 26.3. klo 10-14,
Raili Poutasen kauniiden taulujen kera.

Katso takasivu!

saman tien. Kalevin mielessä isä
oli ansaitusti sankari, kun hän ui
ensin rantaan paksultipuettu
lapsi niskassa haalarinkaulukse-
ta kiinnipitäen, vähensi vaattei-
ta ja ui syyskylmässä vedessä ha-
kemaan jo kauemmas ajautu-
neen, kumollaan olleen veneen
takaisin rantaan, jotta päästiin
soutamaan kotiin. Kalevi muis-
taa itse ehtineensä siepata veden
pinnalle kellumaan jääneen uu-
den, kallisarvoisen lippahattun-
sa talteen. Viljasäkit saatiin naa-
rattua vedestä ja vilja kuivattua
niin, että se voitiin jauhaa eläin-
ten rehuksi. Kovan kuumeen Ka-
levi sai aika luonnollisena seu-
rauksena moisen kylmäkyllyn ja
varmasti todella hyisen kotimat-
kan seurauksena.

Myöhemmän lapsuuden ja nuoruuden muisteloita Mellilästä ja Turusta

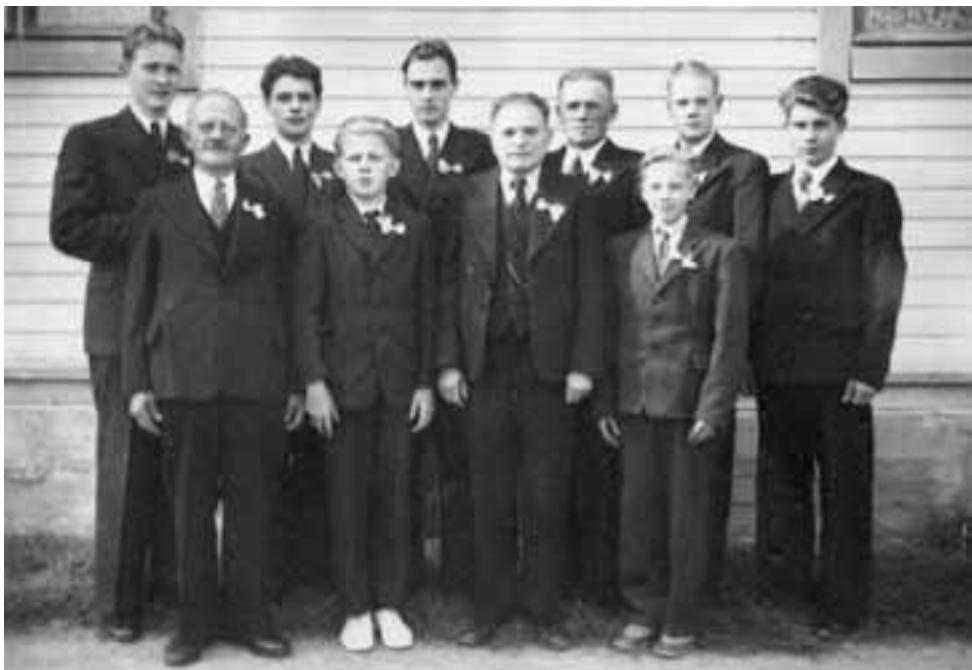
Kalevi on ollut kiinnostunut
musiikista jo lapsuudesta lähti-
en.

Kun evakkomatka päättyi
Mellilään, kävi hän kansakoulua
siellä ja jo sinä aikana soitti Mel-
lilän Soittokunnassa. Oppikou-

lun kävimme yhdessä Kyrössä,
omassa Elisenvaaran koulus-
samme. Siihen aikaan Kalevi
soitti jo erilaisissa yhtyeissäkin,
esimerkiksi kontrabassoa ja pa-
suunaa melliläläisessä Con Bri-
ossa. Hän oli myös yksi luokkam-
me soitinrytymän soittaja.

Elämä ei ollut pelkkää koulua
ja soittamista. Evakkoperheen
raivaus- ja rakennustyöt olivat
tuttuja meille kaikille. Usein
jouduimme ikäämme nähden
ylivoimaisilta tuntuvien tehtävi-
en eteen. Kalevi muistelee, mi-
ten he yhtenä kesänä isän kanssa
kahdestaan löivät n. 20000 se-
menttiä uuden navetan ra-
kennusaineiksi. Ensin käännet-
tiin lavalla sementti ja hiekka kä-
sipelillä, lapiolla, hyvin sekaisin,
sitten lisättiin vesi ja taas sekoit-
ettiin seos mahdollisimman ta-
saiseksi. Toisella puolen lavaa oli
isä, toisella keskenkasvuinen
nuorukainen, melkein lapsi ny-
kymittapuun mukaan. Valmis
seos lapiottiin kolmen tiilen
muottiin, juntattiin tiukkaan,
kiinnitettiin kansilaatikko muo-

JATKUU SIVULLA 4

Mellilän torvisoittokunta 50-vuotisjuharusetit takinkauluksessa v.1949. Kalevi erottuu omien sanojensa mukaan ainoana evakkona halvemmalla jalkineratkaisullaan, sisaren valkoisilla kumitossuilla.

Melliläläinen Con Brio-yhtye lähdössä keikalle Tuomisen vaaturiliikkeen kulmalta joskus ennen 1950-luvun puoliväliä. Vasemmalta: Raimo Arvonen, Eino Jalonen, Kalevi Kuosa, Paavo Tuominen ja Veikko Hongisto.

26.3.2004

Onko rauha mahdollinen?

Kosovon kriisi leimahti jälleen. Espanjassa räjähti pommeja. Niin monessa Afrikan maassa käydään jonkinasteista sisällissotaa, etten edes muista niiden maiden nimeä. Aasiassa joidenkin maiden epäillään tai uskotaan rakentavan ydinaseita.

Kevätaurinko paistaa aamulla ikkunasta sisään. Hiukan pilkistää ruoho jo pälvikohdist. Yhdessä pälvessä istuu naapurin kissa ja katselee tuumien päivän alkua. Talitintit ja sinitiaiset siruttelet orapihlaja-aidassa syöden lintulaudalta haettuja auringonkukansiemeniä.

On kevättä ilmassa.

Jossain soditaan, jossain nousee aurinko uuteen, arkiseen, tavalliseen aamuun. Kuuntelen aamun uutiset ja mietin onko ihmiselle lajina mahdollista, että koko lajin asuinsijoilla vallitsisi rauha. Onko ihmislajille mahdollista jakaa sen asuinalueiden tuotto niin tasan, että kaikki voisivat saada sotimatta elintilan ja elinmahdollisuuden.

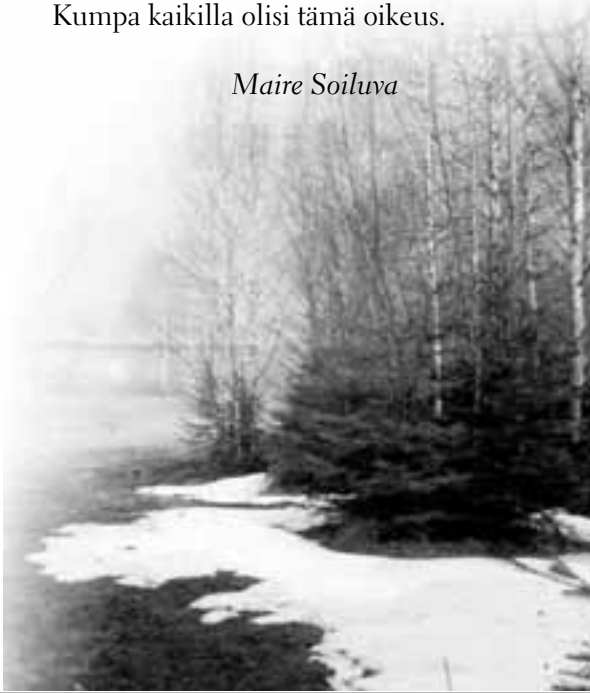
Vai onko ihminen lajina sellainen, että sen ominaisuuksiin kuuluukin niin vahvasti sotiminen, valloittaminen, ahnehtiminen, ettei rauhaa voida koskaan saada aikaiseksi. Ettei meidän lajimme koskaan voikaan uskoa ja elää todeksi sitä, että ihmiset olisivat tasavertaisia, saman Luojan luomia kaikki.

Aurinko kipuaa ylemmäksi. Se heittää lämpölaikkunsa keittiön räsymatolle, johon mopsikoirani kiertyy nautinnollisesti kerälle. Kahvi tuoksuu jo, katetulla pöydällä odottavat jo tuoreet sämpylät.

Naapuri heilauttaa kättään ohimennessään postilaatikolle. Äärettömän sininen taivas yläpuolellamme aloitamme päivämme kaikessa rauhassa.

Kumpi kaikilla olisi tämä oikeus.

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 28.3.
Marian ilmestyspäivä

**Ole tervehditty,
sinä armon
saanut!**

Yksi kuva puhuu enemmän kuin tuhat sanaa. Kulunut toteamus, mutta paikkansa pitävä.

Minulle tämän hokeman todeksiteikijät ovat italialaisen renessanssimaalari Fra Angelicon teokset, jotka kuvaavat Marian ilmestyspäivän tapahtumia. Hän on maalannut aiheesta useita teoksia; freskoja, puupaneeleita, alttaritauluja.

Kaikissa enkelin ilmestymistä kuvaavissa teoksissaan hän käyttää samaa näkymää. Maria, pukeutuneena 1400-luvun italialaisen ylimysnaisen asuun, istuu hieman kumartuneena oikealla, käsivarret ovat ristissä rinnalla. Enkeli Gabriel seisoo hänen edessään.

Katsoja voi korvissaan kuulla taivaiset sanat: "Ole tervehditty, Maria, sinä armon saanut! Herra kanssasi! Älä pelkää, Jumala on suonut sinulle armonsa. Sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinä annat hänelle nimeksi Jeesus."

Marian ilmestyspäivää vietetään yhdeksän kuukautta ennen joulua. Vanhan Raamatun käännöksen kauniilla kielellä ilmaistuna tuona hetkenä "Korkeimman voima varjosi" neitsyen. Alkoi Beethovenin pyhän yön syntymisen odotus. Tämän "varjoamisen" taiteilija kuvaa Mariaan osuvana valonsäteenä, jossa kajastaa Pyhän Hengen vertauskuvana kyyhkynen.

Mutta taitavan maalarin tavoin Fra Angelico sijoittaa teoksiinsa evankeliumikertomuksessa näkymättömiin jäävän elementin. Etualan valoisan näyttömän vasemmalla puolella katsoja havaitsee varjossa toisenkin enkelin. Hän ohjaa edellään kahta synkkää hahmoa. Raamattunsa pintapuolisestikin osaa-va oivaltaa; syntiinlankeemuksen jälkeinen karkotus paratiisista.

Näin taiteilija tiivistää koko Raamatun keskeisen juonen yhteen kuvaan. Synti erotti ihmisen Jumalasta. Mutta Armollinen ei hylännyt langenneita. Lupaamassaan Vapahtajassa Hän otti ihmisluvun takaisin yhteyteensä.

Kun katselen Fra Angelicon ilmestyskuvia, huomaan hieman rauhoittuvani. Ihan kuin levoton mieleni asettuisi, oman elämäni rikkinäisyys unohtuisi.

Vaikka tiedän olevani samaa joukkoa paratiisista karkotettujen kanssa, tiedän myös olevani osallinen siihen ihmisyyteen, jota Mariakin edusti. Ja hän sai armon Jumalan edessä. Ansaitsematta sitä itse millään tavalla.

Ehkä se minullekin suodan? Tämän uskomiseen Marian ilmestyspäivä ja Fra Angelicon teokset minua rohkaisevat.

Esa-Matti Peura

NIMIPÄIVÄT

26. pe	Manu, Immanuel, Manne, Immo
27. la	Sauli, Saul
28. su	Armas
29. ma	Kesäaika alkaa
29. ma	Joonas, Jouni, Joni, Joona, Jonne, Jonni
30. ti	Usko
31. ke	Irma, Irmeli
1. to	Raita, Pulmu

Muistettavaa

– **V-S:n Karjalaisseurojen piirin kevätkokous** Turussa Itäpellontie 2. Lauantaina 27.3.

– **Lappeenrannan Kurkijokelaiset!** Menemme viettämään perinteisiä virpojaisia 04.04.04 klo 13. Aino Vehviläiselle Kinokujalle 4, Imatra. Tervetuloa joukolla mukaan!

– **Elisenvaaran martat** kokoontuvat ma 29.3 klo 12 Eila Koistilla

– **Kurkijoen Marttayhd. retki** la 3.4. lähtöaikatautu: klo 7.10 Metsämaa, kaupan pihalta, 7.35. Hirvikoski, apteekin pys., 7.45. kaupunki, Lintuparven pys., 7.55. Kauhanoja, Karjankujan pys.

Kokouksia

Mustialan yhteismetsän osakaskunnan varsinainen kokous

pidetään maanantaina 5.4.2004 alkaen klo 10.00 Loimaan Seudun Osuuspankin kokoustiloissa. Käynti Väinämöisenkatu 6 B ovesta. Kokouksessa käsitellään ohjesäännön 6 §:n määräämät asiat.

Hoitokunta

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n

KEVÄTKOKOUS

pidetään ke 31.3. klo 18 Sanomalehti Kurkijokelaisen toimituksessa os-Vesikoskenkatu 13, Loimaa.

Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa

Hallitus

HIITOLA-SÄÄTIÖ

järjestää Varttuneen Väen Virkistysleirin Pori leirikeskuksessa Kullaalla 10–15. päivinä toukokuuta 2004. Leirille voivat hakea kaikki yli 65-vuotiaat Hiitolassa vuonna 1939 vakituisesti asuneet henkilöt. Ensikertalaiset etusijalla. Ilmoittautumismaksu on 35 E. Kirjalliset vapaamuotoiset hakemukset, joista selviää nimi (myös tyttönimi), syntymäaika ja kotikylä vuonna 1939 sekä nykyinen osoite ja puhelinnumero, pyydetään lähettämään 8. huhtikuuta mennessä osoitteeseen Kari Rajainmäki, Kullaantie 700, 32860 Korkeaoja.

Leirille valitut saavat kirjallisen kutsun 23. huhtikuuta mennessä.

Porissa 9.3.2004

Hiitola-säätiö hallitus.

Lahjaksi

**KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT**

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu **60** centtiä/mm

Muut sivut **45** centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painsäätö 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Ketkä näyttelivät pääosia elokuvassa Koskenlaskijan morsian vuodelta 1937?
2. Kun Suomessa pakkanen paukkuu, niin mikä vuodeaika silloin on Etelämantereella?
3. Minkä vesistön latvoilla loiskivat Lokan ja Porttipahdan tekojärvet?
4. Millä nimellä tunnetaan lyhyeksi jäänyt venäläismiehityksen aika 1700-luvun Suomessa?
5. Mistä lääketieteen kehitysasteleesta muistetaan Jonas Salk?
6. Kuka on Suomen ortodoksisen kirkon arkipiispa?
7. Mitä homeopatia on?
8. Mitä tehtäviä hoiti U Thant aikoinaan?
9. Mikä joki virtaa Kiinan ja Venäjän rajalla?
10. Mikä riistaeläin esiintyy lähinnä Kuhmon ja Lieksan seuduilla?

50 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

N:o 12–13. – Lauantaina huhtikuun 3. p:nä 1954

TILAA

Kurkijokelainen

60 vuotta täyttää 29. maaliskuuta veljmies

URPO TAPIO OSKARIN-POIKA HEINONEN

Kurkjoen Rummunsuon kylän Poskelan ryhmästä. Hää lienöö pienin tai ainaki nuorin sielt evakkoo lähtent, puolvuotine vast. Loimaalt hää läks Amerikkaa kahe vanhemma velje jälest ja sin jäi. Siel hää sai eukoksee, anteeks vaimoks tamperelaise Arjan ja heil on nyt kolme aikuista amerikkalaista lasta kaikie muu mukavan lisäks. Taloloita, Urpo on töiksee teht ja korjailt, mut nyt taitaa mämmä enemmä aikaa kahelles maalimaa joka puolelt.

Kotväk Suomes ONNITTELLOO!

Ken tietää?

Viime viikon kinkerikuva on otettu Sillankorvan kylässä veljekset Heikki ja Pekka Savolaisen talossa. Sillankorvan, Saviin ja Särkijärven kylät järjestivät lukuset yhdessä. Savolaisen talossa aikuiset olivat isommassa tuvassa ja lapsia kuulusteltiin salin puolella. Kanttori Heikki Miettinen luetuttaa pienempiä lapsia ja oletettavasti suntio kyselee suuremmilta lapsilta. Kuvan on ottanut Pekka Kyytinen.

Vasemmassa reunassa viittaava poika on Toivo Löppönen, hänen vieressään oleva poika jäi tunnistamatta, kolmantena vas. viittaa Veikko Asikainen, hänen takanaan seisova lapsi, jonka kasvoja ei näy, jäi tunnistamatta. Pitkä poika oikeassa reunassa on Väinö Schwartz. Keskellä olevista pojista tummempi on Väinö Savolainen ja vaaleatukkainen Eino Savolainen. Tytöistä lukemassa on Sirkka Poutanen ja hänen takanaan tummassa puvussa Anna-Kaarina Savolainen. Esiliinallinen tyttö on Tyyne Heinonen ja hänen takanaan oikeassa reunassa seisoo Aino Savolainen.

Toissa viikon Kurkijokelaisessa ollut uimakuva on otettu Savojoen kylässä Torvisen kosken ja myllyn yläpuolella. Soskuan joessa Torvisen mailla oli sillä kohtaa yleisesti käytetty uimapaikka. Oikealla seisovat Elsa Häkli ja Martha Torvinen, seuraavana Anna Kiiski, takana Meeri Pörsti, Lydia Koho, vaaleatukkainen Eila Pörsti, Aune Torvinen ja vasemmalla seisomassa Iida Pörsti.

SUURET KIITOKSET TIETOJA ANTANEILLE!

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmista.

Tunnistaako kukaan näitä pyykkiä narulle laittavia nuoria naisia? Kuva on otettu 1931. Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Ulla Clerc tai sähköpostilla ulla_clerc@hotmail.com.

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu.
Karjalan Liitto ry, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh. 09 – 7288 170

Maaliskuu

27.3. Toiminnansuunnittelutalaisuus, Varsinais-Suomi

Huhtikuu

- 2.-4.4. Liittovaltuusto ja Karjalan kysymys –ja järjestöseminaari
- 7.-14.4. Varhaisbysanttilaista taidetta – kuvataidematka Raveennaan
- 18.4. Kansallisromanttisen arkkitehtuurin jäljillä Helsingissä, kävelykierros.
- 23.4. Pitäjäyhäteisöjen kevättaaminen
- 23.-24.4. Karjalaiset lehdet ja pitäjajulkaisut –”messut”

Punopalsta

Lähimmäiselleni

Elämän ohjeita

Ihminen muista elää sen mukaan virheetön täällä ole ei kukaan. Optimismi ja ilo ota matkalle mukaan. Naurust ei tarvitse veroa maksaa, paremmin iloisna eläkin jaksaa. Hampaankolos jos jokin painaa, suuri harja jostain lainaa. Rassaappa sillä, älä fuskaa. Jopahan hellittää elämän tuskaa.

Anja

Kortti Amerikasta

Amerikast ast nuorin ennoin kortin miulle laittoi hurautti. Kehu siin mite hää siel iha meijä presitentti kääst tervehti. Ennoin ol siint nii iloissaa, etten sano otettu.

Toisel enol tään haastoin hää hiljaseks mänkii ja virkko "Mie mieluusti taputtaisin nuorempii". Tais olla ukko katteelline eli mustis, niiku nyt sanotaa.

Anna

Annakaisa

Keväässä

Muistojeni räystääs kevään vesihelmissä Kiirastorstaina tuvassa leipoman tuoksussa.

Pöydällä kukkivat pyhien tullessa hangilta haetut pajunkissapalmut.

Rantametsäin yllä aamunraikkautta suksieni siivissä lumisilla aukeilla

Pääsiäispäivässä lämpimänä mielessä

Kevätsäässä soi Ylösnousemusvirsi

Jaakko Louhi

Kutoja

Kangaspuut on pystytetty, loimet laskettu tarkkaan. Tukin ympäri pyöritetty, läpi niisien pujotettu. Pirtaan huolella sovitettu. Kuteissa näen elämän kirjon. Tuossa mummoni mekkoa, esiliinaa, pappani paitaa, ruutuista taitaa. Vanhaa lakanaa kukikasta, lapseni paitaa, elämä oli immokasta. Oma mekkoa tumman puhuvaa, kun suru syvältä koskettaa. Kude kirkasta, kirjavaa Joskus tummaakin aivan, valmis työ maksoi myös vaivan. Monet muistot tulivat mieleen, saaden silmäkulmaan kyyneleen.

Ulla K.

Kerhotoimintaa Pusulassa

Seurakuntakerhohan on meille tärkeä, vaikka Marja-Liisa meivät jätti, saatiin myö Sinikka kärkeen. Hää kun on nuori ia nätti viellä, jaksaa meän kanssa leikkiä täällä. Kyllä Sinikalla täällä töitä piisaa, kun koittaa tälläsen sakin pitää kurissa, että eivät alajurista.

Alku on Sinikalta lähteny erittäin hienosti, kun hän jaksaa hymyillä niin nätisti, sillä hymyllä on ihmeellinen teho, tuntuu, että se säteilee koko vanhuksen keho, unohtuu huolet ja kivuistakin menee ainakin puolet. Sellanen on hymyn voima, kaikki eivät vaan hymyillä jaksaa, vaikka se ei paljon maksa.

Viimeinen kerho oli juhla suuri, kun Karjalohjan kerho tuli kylään - juuri. Minulla heissä ei ollu yhtään tuttua. mutta kun kaikki olimme samoja ikäluokkia, hyvin meillä syntyi juttuja.

Ei minulla ole Karjalohjalla kuin yksi tuttu, hän on lapsuustoveri Siiri, joka on vielä erittäin viriili. Vaikka kaheksankymmentä jo täyttää, hän nuoremmille näyttää, miten klapeja tehään ja lämmitetään tupaa, siellä on hänellä oma lupa.

Olin kutsunu Siirin tänne meidän kerhoon leikkimään niin kuin ennen, ihan ohimennen. Nyt kun tämä leikki-ikä taas uhkaavasti lähenee ja aika vähenee, voisimme leikkiä kovasti, siinä aika kuluu niin somasti. Nyt Siiri ei kuitenkaan voinu tulla, se suuri pettymys oli mulla.

Kiitän näitä iloisia Karjalohjan kerholaisia viellä, kun tulitte leikkimään kanssamme, että mekin täällä Pusulassa pysymme iloisella miellä.

Aarne Elolampi

Ärhäkkä sarvipää Mikko-pukki oli eläessään Kalevin ja koko perheen hyvä kaveri. Kuva on vuodelta 1996, Kalevin 60-vuotispäivän ajoilta.

JATKOA SIVULTA 1

tin päälle, käännettiin ylösalaisin ja vapautettiin näin muotti uutta seosta varten. Laatikko tiiliseen kannettiin sopivaan paikkaan kuivumaan. Siellä niitä kasteltiin päivittäin, kuumana kesänä kaksikin kertaa päivässä. Varmasti oli niinä kesinä väsyneitä uurastajia.

Elämäntehtävänä musiikki

Koulun ja asepalveluksen jälkeen oli vuorossa yhden luku-

vuotta hän toimi Åbo Akademin musiikkitieteen laitoksen assistenttinä, sen jälkeen Turun Kaupunginorkesterissa vakinaisena käyrätorven soittajana. Vuodesta 1971 Kalevi toimi saman laitoksen johtajana eli intendenttinä aina vuoteen 1976.

Vuosina 1969-1976 Kalevi toimi Turun musiikkijuhlien sivutoimisena toiminnanjohtajana laajentaen aikaisemmin vain klassista musiikkia käsittävän tapahtuman käsittämään myös kansanmusiikkia, oopperaa ja Ruisrock-tapahtuman.

Yksi merkittävä ajanjakso Kalevi Kuosan elämässä on varmaan ollut Radion sinfoniaorkesterin vastaavassa virassa toimiminen vuosina 1976-1989. Tuona aikana muistan nähneeni hänet televisiossakin, kun Radion sinfoniaorkesteri oli esiintymässä Australiassa. Muitakin kaukomatkoja hän organisoi orkesterilleen, mainittakoon Kiina, Taiwan ja Japani monen Euroopan maan lisäksi. Harrastuspuolella soittaminen Ossi Runteen Karelia-puhallinorkesterissa oli varmaan antoisaa aikaa.

Kolmetoista vuotta vierähti Helsingissä. Turku kutsui taas, ja Kalevistä tuli toistamiseen Turun kaupunginorkesterin intendentti, mistä virasta hän jäi eläkkeelle v.1999.

Luottamustoimiakin kertyi. Kalevi Kuosa oli mm. kuusi vuotta Turun ja Porin läänin taide-toimikunnan puheenjohtajana. Hän oli aikoinaan myös Suomen käyrätorviihdistyksen puheenjohtaja.

Eläkeläisen elinpiiri

Sanotaan aina, että eläkeläisillä on kiire. Se pitää hyvin paikkansa Kalevinkin suhteen. Suomalaisugrilaiset sukulaiskielet kiehtovat häntä niin paljon, että hän opiskelee niitä innokkaasti ja on suorittanut tutkintojakin unkarin, viron ja mordvan kieleissä. Viron kielen murteet ja vogulin kieli ovat tällä hetkellä hänen ilmeisesti elinikäisen

Veneen kaatumispaikan kohdalla Uiton salmen penkereellä vuonna 2001. Taustalla Korpisaari, vasemmalla Lopotin väylä, oikealla Uiton silta ja Naismeri. Kuvassa oikealta Kalevi, Sinikka-siskon poika Tapio Mäki, Tapion tyttäret Eeva, Riikka ja Anna-Kaisa sekä Kalevin poika Pekka.

opiskelunsa kohteena.

Tällaiset, kodin ulkopuoliset harrastukset ovat mahdollisia, kun ymmärtäväinen, samaan hiileen puhaltava perhe kannustaa ja tukee kaikessa. Vaimo Marja on myös kurkijokelaisjuurinen. Perheeseen kuuluvat vaimon lisäksi neljä lasta, Janne, Laura, Pekka ja Hanna sekä eestiläissisarukset Eve ja Elis. Kalevin perhe on ison, Turun Kakserran saarella sijaitsevan omakotitontin innokas hoitaja. Metsätyöt ja "karjanhoito" tuottavat iloa koko perheelle. Lasten nimeämät possut, Matti ja Tep-po, herättivät aikoinaan hilpeyttä, Mikko-pukki, kukko kanaprvineen, kutut ja lasten kotiin tuomat koiran- ja kissanpennut toivat varmaan aikanaan elämissen mukua jokapäiväiseen aherrukseen.

Maija Inki

60-vuotispäivän aamuna soi "On kesän kirkas huomen". Marja-vaimon "nuottitelineenä on hänen sisarensa Leena Ketola.

Ensimmäisessä kuukausipalkkaisessa toimessa Mellilän Isoperän koulussa lukuvuonna 1957-1958. Oppilaista olivat kurkijokelaisjuurisia Kaija, Matti ja Lauri Nolvi ja heidän serkkunsa Leena Nolvi, sekä lisäksi Juhani Kiiski ja Tuula Poutanen.

Turun Kaupunginorkesterin sinfoniakonsertin käyrätorvisolistit 09.11.1967. Kalevi vasemmalla.

Marianpäivä on vanhin kaikista Maria-juhlista. Se mainitaan jo 300-luvulla. Suomessa ensimmäinen maininta on siitä vuodelta 1351. Vuoteen 1954 asti marianpäivää vietettiin aina 25.3. viikonpäivästä riippumatta. Työmarkkinajärjestöjen painostuksesta päivä siirrettiin sunnuntaille.

Marianpäivä on kynttilänpäivän ja Marian nimipäivän ohella ainoa jäänne kalenterissamme katolisella ajalla olleista lukuisista

Marianpäivä

28.3.2004

Neitsyt Marialle osoitetuista kirkollisista juhlapäivistä. Uskonpuhdistuksessa luterilainen kirkko halusi poistaa Neitsyt Marian liiallista palvontaa.

Lapin saamelaisille marianpäivä on ollut erityisen tärkeä. Silloin kokoonnuttiin

markkinoille, käytiin kirkossa, vietettiin erilaisia perhejuhlia ja tavattiin tuttuja. Enontekiön Hetassa vietetään kolmipäiväisiä marianjuhlia. Silloin saamelaiset nostavat salkoon Saamen lipun. Muualla Suomessa sitä ei juuri vietetä.

Marianpäivän eli Marian ilmestyspäivän sisältönä on enkeli Gabrielin käynti neitsyt Marian luona, joka oli nuori, asui Nasaretissa ja oli kihloissa puuseppä Joosefin kanssa. Enkelihän ilmoitti Marialle, että hänestä tulee Herran äiti.

Talonpojan enteitä

Maaseudulla marianpäivästä ruokalepo eli ettone pidentyi. Kun auringon mukaan oli noustu ja men-ty illalla nukkumaan, on valoisaa aikaa työskennellä

niin kauan, että voitiin ottaa jo pitemmät ettonet. Perttylinä eli 24.8. ruokalepo taas lyhenyi.

Marianpäivänä on tutkailtu lumenlähdön, kevääntulon ja kylvökauden enteitä. On odotettu maan paljastumista lumesta: "Turhaan saa huhtikuussa kesää odottaa, ellei Maaria maata näytä." Etelä-Suomessa marianpäivänä tuli usein keli-rikko, minkä perusteella päivää on kutsuttu "Rekiheitto-Mariaksi", silloin reet nostettiin kesän ajaksi orrelle.

Marianpäivänä alkoivat myös jäät heiketä vesistä, kun Maarian poika pistää kuuman kiven lampiin. Vedethän alkavat taas kylmetä 25.7., jolloin Jaakko heittää niihin kylmän kiven.

Marianpäiväinen etelä-tuuli tiesi hyvää, mutta pohjoistuuli huonoa. Tuona päivänä sanottiin myös joittenkin muuttolintujen saapuvan Suomeen.

Raili Poutanen

Lähdeaineistona: Suuri perinnekirja

Kotiseutumatkojen vuosi 2004

”Mua nosta kanna, vie perille”! Näillä virrenteki-jän sanoilla voisi aivan vaka-vissaankin aloittaa kotiseu-tumatkojen vaelluksen tiet-tömissä maisemissa. Kuten kuvassa isoveli Kyöstin liu-kastuessa, pikkuveli Kosti oli lähellä nostamassa ylös Kirsti-siskon ehtiessä ikuis-tamaan tapauksen.

Seurue oli juuri ehtinyt laulamaan Pukinniemen-

koulun raunioilla Suvivir-ren, kuten on ollut tapana joka matkalla tehdä ennen-kuin lähdetään korpivael-lukselle "mummolaan".

Viellä vuoden 2003 mat-koja tehdessä Karjalan Liit-to nimesi vuoden 2004 tee-maksi Kotiseutumatkojen vuodeksi. Tämä ei sulje pois nuorten ja lasten teemaa, se jatkuu viellä tämänkin vuo-den.

Tänävuonna tulee kulu-neeksi 65 vuotta, kun siirto-laisten ensimmäinen evak-kotaival alkoi ja 60 vuotta täyttyy syksyllä, kun suljim-me kotimme ovet viimeisen kerran - ainiaaksi. Lähtöpas-sin sai myöskin Petsämolai-set koltat ja muistakin raja-kunnista mm Sailasta. Hei-dän asioitaan ajaa myöskin heidän omat järjestöt, mut-ta kotoa pois joutuminen il-

man omaa syytään, koskee kaikkia yhtä kipeästi. Me Karjalaiset kuitenkin saim-me uudet kotiseudut lähes “samanlaisesta kulttuurista” oman kansamme keskuu-desta, vain "murre eroilla", höystettynä. Olkaamme kii-tollisia heille, jotka jakoivat kotiensä lämmön kanssam-me, toisinkin kun olisi voi-nut käydä.

Nyt on Karjalan Liiton tarkoituksena tehdä mat-koista muistotilaisuusmat-koja. Käydä hiljentymässä esivanhempiemme, sankarivainajiemme ja sotakentil-le jääneiden vainajien muis-tomerkeillä. Tai ainakin viettää tuokio heitä kaikkia muistaen. En käytä "juhla" sanaa, kuten joskus näkee näitä tilaisuuksia nimettä-vän. Minusta nämä ovat juuri muistohetkiä, ei juh-laa! (oma mielipiteeni).

Me Hiitolan Pitäjaseura-laiset ja Noormarkun Karja-laseura olemme vastaavan-laisia matkoja tehty jo vuo-

KESKIMATKOJEN Petteri tarjoaa ei vain turvallisen matkan, vaan myöskin "kuu-mat nakit ja piirakat luon-nonhelmassa" i avustajinaan ahkerat autoemännät Milja Peltomaa ja Raija Laaksonen. Kuva; Aino Koppi.

”Mua auta nosta” kuten kuvassa Kosti ehätti nostamaan Illan-gennuttall veljeään Kyöstiä. Kuva; Aino Koppi.

desta 1991 lähtien, Keski-matkojen Petterin turvalli-sessa kyydissä. Matka-emäntinä Milja Peltomaa ja Raija Laaksonen. Tämän-kin vuoden matkajärjestelyt ovat olleet jo syksystä saakka vireillä. Jos nyt joiltakin on sattunut unohtumaan mat-kanteko, ota kiireesti yhteyt-tä Miljaan tai Raijaan, ettet putoa kyydistä, kuin eno ve-neestä.

Viellä tuohon alkuun mennäkseni meillä kaikilla

MATKANJÄRJESTÄJÄN LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Matkanjärjestäjäkurssi lau-antaina 27.3. klo 10-17 Kuopiossa ja lauantaina 8.5. klo 10-17 Kan-gasalla Äijälässä.

HUOM! Koulutuksen sisältö on sama molemmilla keroilla! Kuopion kurssi järjestetään Sampo-pankin tiloissa, os. Pui-jonkatu 35.

Sisäänkäynti Suokadun puo-lelta. Paikalla on syytä olla täs-mällisesti klo 9.45!

Ulko-ovea ei voida pitää auki-pankin henkilökunta opastaa kurssilaiset oikeisiin tiloihin.

Karjalan Liiton matkanjärjes-täjäkoulutuksesta vastaa kokenut Karjalan-matkailumies, Jarmo Eskelinen Futurist-matkatoumis-tosta. Päivän aikana perehdytään Karjalan-matkailun uutuuksiin ja muutoksiin, opitaan uutta matkan valmistelusta ja matkan-johtajan tehtävistä, käydään läpi matkailun byrokratiaa ja saa-daan neuvoja ongelmatilanteis-ta selviämiseen. Lisäksi kuullaan kokemuksia kotiseutumatkoilta. Kurssimaksu 16 eur sisältää kou-lutuksen lisäksi lounaan ja kah-vit. Ilmoittautumiset Kangasalan kurssille 23.4. mennessä Karja-lan Liiton kurssisihteerille Sinik-ka Niemiselle, p. (09) 7288 1713 tai toimisto@karjalanliitto.fi.

UUSIN IDEOIN KESÄN MATKOILLE!

Yhdessä OK-opintokeskuksen kanssa.

Kouluuttajana Jarmo Eskeli-nen JOHDANTO - KARJA-LAN-MATKAILU TÄNÄÄN KARJALAN MATKAILUN UU-TUUKSIA JA MUUTOKSIA - Kenen matkoille Karjalaan? Ket-kä järjestävät matkoja, kenellä on oikeus matkoja järjestää, mi-ten matkustetaan jne.

KOTISEUTUMATKAILI-JOIDEN YHTEISTAPAHTU-MAT

MATKANJOHTAJAN TEH-TÄVÄT ENNEN MATKAA MATKAN VALMISTELU

1) Reitin suunnittelu ja valin-ta, suunnittelun aikataulu
2) Matkan tekniset järjestelyt
- matkatoimistojen palvelut
- suorat järjestelyt itse huoleh-tien

- molempien tapojen edut & pulmat

3) Majoitus- ja ruokailuvaih-toehdot

4) Vierailukohteet

5) Kotiseutumatkailun tausta-tietoa: sisällön suunnittelu, mistä löytää tietoa ja apua

6) Tulkki- ja paikallisospal-pelut

7) Matkan hinnoittelu, tarjo-uspyynnöt

8) Tarvittavat luvat

9) Vakuutukset

MATKASTA TIEDOTTA-MINEN

VENÄJÄN BYROKRATIA

- rajakäytännöt, tulli, rekiste-röintileimat jne.

MATKANJOHTAJAN TEH-TÄVÄT MATKAN AIKANA

- mistä kaikesta huolehtii, mi-ten kertoa asioista ja opastaa ryh-mää, miten pitää tunnelmaa yllä

ONGELMATILANTEET JA NIISTÄ SELVIÄMINEN

1) Mahdolliset ongelmat en-nen matkaa

2) Ongelmat matkan päällä: mistä apua, mihin ottaa yhteyt-tä, miten menetellä

- yllättäen peruuntunut varaus
- raha- ja hintaongelmat
- hajonnut kulkuneuvo
- varkaudet
- sairastuminen tai loukkaan-tuminen

- kuolemantapaus

MATKAN JÄLKEEN

KOKENEEN KOTISEUTU-

MATKANJOHTAJAN KOKE-MUKSIA YHTEENVETO JA LOPPUKESKUSTELU

Hiitola-Säätiö toimii koetulla pohjalla

Hiitola-säätiön valtuuskunta kokoontui 6.3 vuosikokoukseen-sa Porissa. Kokouksen avannut Sirkka Liisa Nylander Espoosta valittiin edelleen valtuuskunnan puheenjohtajaksi. Varapuheen-johtajana toiminut Harri Rajain-mäki Turusta myös jatkaa.

Mennyt vuosi 2003 säätiön 56. toimintavuosi noudatti totut-tuja linjoja: tuettiin molempia pitäjaseuroja, Hiitolaiset ry Hel-sinki ja Hiitolan Pitäjaseura ry Pori, oltiin mukana pitäjäjä juh-lien järjestämisessä ja pidettiin Varttuneen Väen Virkistysleiri (aloitettu v. 1974). Nämä ovat se kivijalka, jolla säätiön perustoi-minnot vahvasti lepäävät.

Myös muuta on tehty. On mo-nin tavoin pyritty edistämään hiitolalaista sukututkimusta, mistä on osoituksena mm. mo-nivuotinen tuki Karjalan Tieto-kantasäätiölle. Yritimme myös perustaa omaa sukututkimuspii-riä Poriin, mutta tällä kertaa se ei onnistunut. Sukututkimus oli myös teemana kertomusvuoden syksyllä pidettyjen pitäjäjuhlien seminaarissa.

Yhteistyötä säätiön ja pitäj-aseuroj en välillä pyrittiin kehit-tämään pitämällä näiden hallin-tohenkilöiden yhteinen keskus-telutilaisuus pitäjäjuhlien yhtey-dessä.

Edelleen on myyty säätiön toi-mittamia Hiitola-kirjoja useita kymmeniä kappaleita, samoin Hiitola-riipuksetjaviirit olivatky-syttviä.

Valtuuskunta hyväksyi halli-tuksen toiminnan kiitoksin.

Kaiken tämän toiminnan on mahdollistanut säätiön vankalla pohjalla oleva talous sekä tuot-tavat sijoitukset. Säätiön Savitai-paleella oleva metsätila on ollut todellisenä "pankkina".

Taseen ja tuloslaskelman tar-kastelun myötä valtuuskunta myönsi tili-j a vastuuvapauden tilivelvollisille.

Kuluvan vuoden 2004 toimin-nan valtuuskunta pitää näiden koettujen kivijalkojen varassa hallituksen laatiman toiminta-suunnitelman mukaisesti.

Tämän lisäksi valtuuskunnan jäsenet toivat esiin puheenvuo-roissaan tarkeinä pitämiään asi-oita.

Puheenjohtaja Sirkka Liisa Nylander näki välttämättömäksi tutkia luetteloida hiitolalaista jo 50-luvulla ja myöhemminkin kerättyä perinnetietoutta, mm. magnetofoninauhoja. Tätä tie-toa voi olla useissa eri arkistoissa

ja sen luettelointi ja vieminen nettiin auttaisi mm. tutkimusta. Samoin hallituksen pitäisi luet-teloida Hiitolan seurakunnan omaisuus ja sen sij oituspaikat.

Eeva Liikanen Helsingistä piti tarpeellisenä, että säätiö ottaisi huolehtiakseen Kankaanpään hautausmaalla v. 1950 paljaste-tusta muistokivestä. Kiveen on kirjoitettu 60 kevään 1940 ja vuoden 1948 välisenä aikana Kankaanpäässä kuolleen ja sin-ne haudatun hiitolalaisen ni-met.

Erkki Lankinen Lahdesta ha-luaisi säätiön panostavan jälleen kirjalliseen tuotantoon. Säätiöl-lähän on ollut kustannustoimin-taa aikaisemminkin, nyt pitäisi

saada vauhtia tähänkin puo-leen. Hiitolan menneisyydestä löytyy vielä vannasti aiheita. Onhan meillä tunnettuja hiito-lalaisia kirjailijoita.

Henkilövalinnoissa ei ollut suuria muutoksia.

Valtuuskunta pysyi entisellä-än: Sirkka Liisa Nylander pj, Es-poo, Harri Rajainmäki, vpj, Tur-ku, Matti Ahokas, Luvia, Keijo Huuhka, Kiikka, Kari Kaijo, Suodenniemi, Aamo Kiuru, Pori, Erkki Lankinen, Lahti, Eeva Liikanen, Helsinki, Kyösti Mecklin, Pori, Milja Peltomaa, Pori, Eino Tanninen, Ulvila ja Arja Tuomola, Kiikoinen.

Hallitukseen tuli yksi muutos: Kyösti Turkki oli ilmoittanut eroavansa hallituksen jäsenyy-destä ja hänen tilalleen valittiin Kari Rajainmäki Kokemäeltä.

Hallitus: Pauli Puttonen pj, Pori, Airi Helin,vpj, Pori, Eero Lukka, Pori, Kari Rajainmäki, Kokemäki, Veikko Suutari, Noormarkku ja Martti Turkki, Nakkila.

HIITOLA-SÄÄTIÖN ASIAMIES VAIHTUU.

Säätiön hallitus piti 9.3 järjestäytymiskokouksen, jossa samalla kakkukahvien ja kukkien kera päästettiin hallituksen jäsen ja asiamies Kyösti Turkki "eläkkeelle" ja toivotettiin uusi hallituk-sen jäsen Kari Rajainmäki tervetulleeksi säätiön työhön mukaan. Kari Rajainmäestä leivottiin saman tien uusi asiamies säätiölle. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa edelleen Pauli Putto-nen ja varapuheenjohtajana Airi Helin. Kuvassa edessä vas. Kari Raj ainmäki, Airi Helin ja Kyösti Turkki, takana vas. Martti Turkki, Veikko Suutari, Pauli Puttonen ja Eero Lukka.

"KARJALA, idän ja lännen rajamaa"

Professori Matti Saamisto LUONNON JA ESIHISTORIAN TUTKIMUS

'Nevan syntyessä 3300 vuotta sitten Laatokan pinta laski yli 10 metriä.'

Olojen vapautuminen Neuvostoliitossa 1980-luvun lopulla merkitsi suomalaisen geologisen ja arkeologisen kenttätutkimuksen ennennäkemätöntä aktivointia myös menetetyn Karjalan alueella, minne toisen maailmansodan jälkeen oli päästy vain satunnaisesti vierailemaan, monille tutkimuksen kannalta avainalueille ei lainkaan. Carpe diem - tartu hetkeen oli suomalaisten lähtijöiden motto.

Yhteistyö venäläisten tutkijoiden ja instituuttien kanssa on ollut koko ajan kiinteää, myös 1990-luvun loppupuolella, kun tutkimuksen taloudellinen pohja oli romahtanut Venäjällä. Geologien yhteistyötahot olivat Pietarissa ja Petroskoissa ja arkeologeilla ennen muuta Pietarissa, missä Venäjän Tiedeakatemian materiaalsien kulttuurin lait-os on ollut tärkein taho.

Karjalan geologisen tutkimuksen yksi painopiste on ollut jääkauden jälkeisessä ajassa, jolloin ihminen on ollut läsnä. Karjalan karttakuvan kehitykseen jääkauden jälkeen on ensisijaisesti vaikuttanut alueen paljastuminen Itämeren peitosta. Laajoja kiu- van maan alueita oli mannerjäätikön peräydyttyä vain Kannak- sen sisäosissa ja ennen muuta Raja-Karjalassa Laatokan pohjoispuolella. Muu alue oli veden peitossa. Karttakuva muuttui nopeasti, ja jo 10 000 vuotta sitten Karjala oli saanut liki nykyisen hahmons- a. Poikkeuksena oli Vuoksen-laakso ja Kannak- sen pohjoisos- a. Siellä vasta Nevan synty johti liki nykyiseen kartta- kuvaan.

Esihistoriallinen ihminen on ollut mukana Karjalan vaiheissa heti jääkauden jälkeen, ja hän on joutunut todistamaan joskus hyvinkin kouriintuntuvia luon- nonmullistuksia. Ei ole tiedossa näkikö ihminen, kun Syväri run- saat 10 000 vuotta sitten syntyi, ja Äänisen vedet laskivat sitä kautta Laatokkaan. Varmaa sen sijaan on, että kivikauden ihmi-

nen joutui kokemaan, miten Saimaan vedet purkautuivat Laatokkaan 5700 vuotta sitten Vuoksenniskan padon murtues- sa. Kivikautisen kampakeraami- sen kulttuurin asuinpaikat peit- tyivät äkillisen tulvan alle pitkin Laatokan rannikkoa.

Kolmas vaikuttava tapahtuma oli metallikauden alkuun noin 3300 vuotta sitten ajoitettu Ne- van synty ja siinä yhteydessä ta- pahtunut Laatokan vedenpin- nan raju lasku yli 10 metrillä. Naiden luonnonmullistusten perimmäisenä synä on ollut jääkauden jälkeinen maanpin- nan kohoaminen ja kallistumi- nen.

Geologinen kehitys on myös luonut edellytykset kiinteän asu- tuksen leviämislle. Rannan siir- tymisen seurauksena on järvien ja meren rannoille paljastunut viljavia vesijättömaita, joita on voitu raivata alkeellisillakin väli- neillä. Nevan syntyessä paljastu- neet laajat laskumaatumat tarjo- sivat erinomaisen ympäristön maanviljelykulttuurin leviämi- selle Karjalan kannaksen länsi- osiin ja Laatokan Karjalaa. Suurin osa naiden alueiden pel- loista on Muinais-Laatokan pei- tossa olleilla alueilla.

Paleoekologista tutkimusta ih- mis- ja luonnon välisestä vuo- rovaikutuksesta esihistoriallises- sa Karjalassa eivät venäläiset tut- kijat ole harrastaneet toisen maa- ilmasodan jälkeen juuri lain- kaan. Tähän tilanteeseen on tul- lut oleellinen parannus 1990-lu- vulla suomalaisten toteuttamissa tutkimushankkeissa Kannaksel- la, Laatokan Karjalassa ja erityi- sesti Valamon saarella.

Vanhimmat ihmistoiminnan merkit ulottuvat kivikauden lop- puun noin 2000 eKr, ensimmäi- set maanviljelyn merkit keski- rautakaudelle 200 - 600 jKr. ja kiinteä maanviljelyn alku Laato- kan pohjoisrannikolla viikinki- ajalle 1000-luvulle jKr. Kiinteä maanviljely osaltaan loi pohjaa viikinkiajan ja ristiretkiajan ta- vattoman runsaalle asutukselle. Ei olisi yllättävää, jos todisteita vielä vanhemmasta maankäytös- tä ja erityisesti maanviljelystä

löytyisi uusissa tutkimuksissa ja uusilta alueilta.

Menetetyn Karjalan arkeolo- gisen tutkimuksen 150-vuotinen historia on intensiteetiltään epä- tasainen. Tutkimushistorian eri- koispiirteet johtuvat valtiollisten rajojen siirtymisestä.

Arkeologinen tutkimus luovu- tetussa Karjalassa näivettyi ja keskeytyi sotien jälkeen liki 30 vuodeksi. Venäläiset arkeologit käynnistivät tutkimukset merkit- tävässä laajuudessa vasta 1970- luvulla, jolloin aineisto alkoi jäl- leen karttua. Painopisteenä oli rautakausi, kun sen sijaan kivi- kauden tutkimusta ei juurikaan tehty. Venäläis-suomalainen ar- keologinen yhteistyö käynnistyi 1980-luvun lopussa, ja se kehityi monitieteiseksi, kun mukaan liitettiin luonnontieteellisiä tut- kimuksia maankäytön historiasta, ennen muuta varhaisesta maan- viljelystä.

Venäjän tutkimuslaman- ta huolimatta arkeologinen tutki- musyhteistyö etenee ja tuottaa nopeasti uusia tuloksia. Aivan viime vuosilta, 2000-luvulta, on erityisesti mainittava Karjalan kivi- kauden tutkimuksen elpy- minen. Uusien suomalaisten in- novaatioiden myötä on alueelta löydetty lyhyessä ajassa kymme- niä uusia kivikautisia asuinpaik- koja.

Karjala on arkeologisesti erit- täin rikas alue verrataanpa sitä mihin tahansa muuhun Suo- men alueeseen. Avaimet Suo- men asutushistoriaan ovat mo- nessa mielessä Karjalassa, Kan- naksella ja Laatokan luoteisran- nalla.

Tunteaksemme omat juurem- me meidän täytyy tuntea myös nykyisen itärajan taakse jääneen alueen esihistoria. Uudet tutki- mukset voivat vastaisuudessa muuttaa voimakkaasti - ja hyvin- kin nopeasti -nykyistä kuvaam- me Karjalan esihistoriasta. Tä- hän viittaavat jo mainitut kivi- kautiset asumuskuopat, joiden suuri määrä on yllättänyt tutki- jat. Niin ikään käsitys Karjalan pronssikaudesta, vanhemmasta metallikaudesta ja keskirauta- kaudesta (1800 eKr. - 800 jKr.)

on löytöjen vähäisyydestä johtu- en vielä puutteellinen ja jossain määrin ristiriitainenkin paleoe- kologisen aineiston kanssa, joka näyttää osoittavanjatkuvaa asu- tusta toisin kuin esinelöydöt.

Keskiaikaisen Viipurin arke- ologiset kaivaukset käynnistyivät Aleksandr Saksanjohdolla 1999. Kyseessä on pelastuskaivaus, ja pieni tutkijajoukko voi tehdä vain rajallisilla alueilla syste- maattista työtä.

Muinaisjäännösten suojelun ongelmat Venäjällä koskevat myös luovutetun Karjalan arkeo- logista kulttuuriperintöä, ja vali- tettavasti korvaamattoman arvok- kaita kohteita on tuhoutunut Vii- purin kaivauksissa on paljastunut vanha puukaupunki, jonka laa- juutta voi vai arvailla. Joulun alla 2002 valmistui ensimmäinen ra- diohiilijaoitus alimmasta puura- kennelmasta Kellotornin lähellä. Se on 1270-luvulta, ja vaikka yh- den ajoituksen perusteella on us- kallettu tehdä johtopäätöksiä, on todennäköistä, että kuva myös Viipurin alueen asutuksesta en- nen Viipurin linnan rakentamis- ta tulee oleellisesti täydenty- mään.

Esitelmä perustuu syksyllä 2003 ilmestyneeseen Viipurin läänin historian I osaan 'Karjalan synty', jonka toimittaja on Matti Saamisto.

Teos: Viipurin läänin historia I, Karjalan synty, toim, Matti Saamisto, graafinen suunnittelu Heikki Kalliomaa, 560 s. kustan- taja Karjalan Kirjapaino Oy, pai- nopaikka Gummerus Kirjapaino Oy, 2003. Teoksen julkaisemista ovat tukeneet Karjalaisen Kult- tuurin Edistämissäätiö, Suomen Akatemia, Geologian tutkimus- keskus, Suomen Kulttuurirahas- to, Niilo Helanderin Säätiö, Kar- jalan Kulttuurirahasto, Karjalan Säätiö ja Karjalan Liitto.

Teoksen artikkelit: Matti Saamisto, Karjalan geo- logia; Karjalan luonnonmaise- man synty

Heikki Simola, Karjalan luon- to ja ihminen

Pirjo Uino, Karjalan arkeolo- giaa 150 vuotta

Matti Huurre, Viipurin läänin kivikausi

Mika Lavento, Viipurin lää- nin pronssikausi ja vanhempi metallikausi

Pirjo Uino, Keskirautakausi noin 300-800 jKr. Viikinkiaika noin 800-1100 jKr,

Aleksandr Saksa - Pirjo Uino - Markus Hiekkänen, Ristiretkiai- ka 1100-1300 jKr.

Markus Hiekkänen, Viipurin lääni - rautakaudesta keskiaikaan

Teoksen artikleleita täydentä- vät tietoruudut muun muassa Laatokan ympäristön kallioperäs- tä (Tapio Koistinen), kulttuuri- kasvien jäänteistä (Terttu Lem- piäinen), muinaiskarjalaista puvuista Kalevalan kuvituksessa (Pirkko Sihvo), Karjalan mui- naislinnoista (Jussi-Pekka Taavit- sainen), Karjalan kielimuotojen alkuperästä (Juha Leskinen) ja Karjala-san- an alkuperästä (Janne Saarikivi).

Karjalan kysymys - seminaari

perjantaina 2.4.2004 klo 11.30 - 16.30
Karjalatalon juhlasali, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Lehdistötillaisuus 10.45 - 11.20

OHJELMA

Klo 11.30 - 12 Karjalan Liitto ja Karjalan kysymys, puheenjohtaja, kansanedustaja Markku Laukkanen, Karjalan Liitto

12 - 12.30 Suomen ulko- ja lähialuepolitiikka Venäjän ja Karjalan nä- kökulmasta, osastopäällikkö Harry Helenius, Ulkoasiainministeriö

12.30 - 13 Luovutetun Karjalan alueet Neuvostoliiton ja Venäjän sisä- ja ulkopoliitikassa, johtaja, ulko- ja puolustuspolitiikan puhemie- histön jäsen, Andrei Feodorov, Poliitiikan tutkimuskeskus, Mosko- va

13.00-13.30 Luoteis-Venäjän rajaseutujen talouden nykytila ja kehi- tysnäköymät, tohtori Valery A. Shlyamin, Venäjän Federaation kau- pallinen edustaja

13.30 - 14 Kahvitauko

14 -14.30 Venäjä, EU:n pohjoinen ulottuvuus ja Karjala, tutkija Hiski Haukkala, Ulkopoliittinen instituutti

14.30-15 Karjalan kysymys Suomen EU-politiikassa, ulkoasiainneuv- os, VTT Alpo Rusi

15.00- 15.30 Ajatuksia Karjala-politiikasta, professori, kansleri eme- ritus Kauko Sipponen

15.30 -15.45 Yhteenveto Karjalan Liiton jäsenesurakyselyn annista Liiton toiminnasta ja Karjalan kysymyksestä (maaliskuu 2004),

toiminnanjohtaja, TT Hannu Kilpeläinen, Karjalan Liitto

15.45 - 16.30 Yleisökysymyksiä ja keskustelua

Alustajat vastaavat Muutokset mahdollisia

Puheenjohtaja seminaarissa: Hannu Kilpeläinen

Seminaarikieli on suomi, venäjänkieliset alustukset tulkataan suo- meksi

Seminaarin järjestää Karjalan Liitto ry.

Tietoja seminaarista: Hannu Kilpeläinen, TT, toiminnanjohtaja, Karjalan Liitto, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, p 09-7288 1711, 040- 5356789, hannu.kilpelainen@karjalanliitto.fi

Venäjä murtaa EU:n viisumilinjaa

Lasse Koskinen

Aluepalautus ry.

Venäjä pyrkii vähitellen mur- tamaan EU:n viisumilinjaa. Sil- lä on valmiina tai valmisteilla erilliset viisumisopimukset Sak- san, Ranskan ja Italian kanssa. Venäjän taktiikan mukaisesti nämä maat ovat taipumassa vii- sumikevennyksiin erityisryhmi- en matkojen osalta. Näitä ryh- miä ovat virkamiehet ja erilaiset opiskelija- ja kulttuuriryhmät.

Venäjä murtaa viisumimu- uria ympäriltään puna-armeijan vanhan taktiikan mukaisesti - ensin kiilahyökkäys läpi ja sen jälkeen läpimurtokohdan levit- täminen. Kohta EU:n edessä ovat Venäjän lisävaatimukset, vaikka Venäjä nyt vakuuttaakin ymmärtävänsä kansalaistensa

viisumipakon EU-maihin.

Suomi ei vain pyri murtautu- maan millään lailla, vaan vaike- nee kaikkien poliittikkojen yhteis- tuumin suomalaisten Karjalan matkojen viisumivapausvaati- muksista. Seisköön kansa Karja- lan rajalla mennen tullen tai odottakoot vaikka kyykyssä, jos Venäjä niin vaatii, tuumaavat poliittikkomme, nuo rajan yli VIP- linjaa pitkin kulkevat ritarimme.

Kevät ja kesä on jälleen tulos- sa, joten Suomen kansa ei voi ra- jalla jonottaessaan ainakaan vi- lua valittaa. Eväät mukaan varaa- malla ei tule nälkää. Tur- haanhan se kansa ikimailleen pyrkii käymään, kun tynkä-Suo- men puolella on viinan hintaa alennettu, tuumivat poliitikot Ark- adian kahvilassa ja liian ahtaas- sa uudisrakennuksessa.

SODANKYLÄN SOVITUSSEMINAARIN RAPORTIN JULKISTAMISTILAISUUS HELSINGISSÄ

Tyyne Martikaisen toimitta- ma Sodankylän Sovitussemi- naarin raportin julkistamistilai- suus oli Maanpuolustuskorkea- koulun Strategian laitoksella, torstaina 04.03.2004 kello 12.00.

Elisabeth Rehn osallistui tilai- suuteen.

RAUHA ON AINOA MAHDOLLISUUTEMME

Yllä oleva lause on Sodanky- län partisaanisodan kansainväli- sen seminaarin tunnuslause. So- vitusseminaari pidettiin 27- 29.09.2002 Sodankylässä. Sovi- tusseminaarissa tarkasteltiin par-

tisaanisodan tosiasioita nähtynä rajan molemmilta puolilta avoi- muuden ja sovituksen hengessä.

Partisaanisodan siviiliuhrit kertoivat omat menetyksensä ja kokemuksensa toivomuksenaan, että vastaavanlaisia ei enää kos- kaan tapahtuisi. Seminaarin jat- kona oli venäläisten kutsusta ta- pahtunut tutustumismatka Kuolaan, jolloin tutututtiin mm. partisaanimuseoihin.

Seminaariin luennoitsijat oli- vat sotahistorioitsijoita ja ihmis- oikeusasiantuntijoita Suomesta, Venäjältä ja Ruotsista. Sodanky- län sovitusseminaarissa hyväksyt- tiin Sodankylän julistus, joka

puhuu voimakkaasti siviilien ih- misoikeuksista sota- ja konflikti- tilanteissa. Siviilit eivät ole tu- hottavia vihollisia minkäänlai- sissa sotatilanteissa.

Seminaari oli osa Jatkosodan Siviiliveteraanit ry:n kampanjaa korvauksen ajamisessa partisa- anisodan siviiliuhreille. Kerta- korvauslaki tuli voimaan 01.09.2003. Se ei sinällään ole tyydyttävä. Se on nähtävä ensisi- jaisesti valtion symbolisena tun- nusteena sodasta kärsineille äideille ja lapsille.

Yhdistys on lähettänyt valtio- vallalle vetoimuksen kuntoutus- oikeuden saamiseksi ryhmälle.

Samassa kirjeessä on vedottu pe- rustuslakiin ja tasa-arvolakiin ja esitetty, että valtio hoitaisi sodan aikana vartiotehtävissä ja lehmi- enkuljetuksissa olleille nuorille miehille vastaavanlaiset etuudet kuin mitkä nuoret naiset ovat saaneet sodanaikaisista palvelu- tehtävistä.

Lisäksi yhdistys on lähettänyt valtiovalle kirjeen ja esittää siinä, että ehdotettuun "luovutet- tujen" jatkotutkimukseen sisäl- lyttäisiin myös partisaanien siep- paamien ja talvisodan aikaisten siviilisotavankien kohtalot.

Nyt ilmestyvä Tyyne Martikai- sen toimittama ja Jatkosodan Si-

viiliveteraanit ry:n julkaisema raportti sisältää sovitusseminaa- rissa pidetyt esitykset, keskinäe- lut ja arvioinnin. Raportti on suomen- ja venäjänkielinen. Li- säksi se sisältää englanninkieli- sen yhteenvedon.

Raportissa on Kalevi Loisan ottamia kuvia sekä eräitä Tyyne Martikaisen aikaisemmissa kir- joissa julkaistuja kuvia. Puolus- tusministeriö on tukenut avus- tuksellaan raportin painattamis- ta. Yhdistys myy raporttia oman toimintansa tukemiseksi.

"EI KAIKKIHIN SANOHIH HOOTA PANNA"

Värisuora Oy julkaisee Tyyne Martikaisen Itä-Lapin murteella kirjoittaman dokumentin "Ei kaikkiin sanohin hoota panna". Kirjassa on esimerkkejä myös

eräiden muiden Itä-Lapin kylien ja Lapin muidenkin alueiden murteista. Kirjassa on analysoi- tu murre-eroja. Se on doku- mentti ja muistelukirja itä-lap- pilaisen Kuoskunkylän elämän- tavasta ennen sotia ja sotien jäl- keen näihin päiviin saakka.

Vaikka kirja ei varsinaisesti ole sotakirja, on kirjassa muisteltu myös sodan kovia aikoja. Kirja sisältää runsaasti sodalta säästy- neitä ainutlaatuisia ja myöhem- piäkin kuvia. Kirjailija sanoo haikena, että hän on halunnut kirjoittaa murremuistelun en- nen kuin Lapin etäiset kylät tyh- jenevät täydellisesti.

www.siviiliveteraanit.net
tyyne.martikainen@
siviiliveteraanit.net

Kurkijoen Marttayhdistyksen kuulumiset

Kurkijoen marttayhdistys piti vuosikokoustaan 24. 2. Tuulensuun Palvelukeskuk- sessa. Vuosikokouksessa pu- hetta johti Marja-Leena Sä- tilä ja sihteerinä toimi Tuija Vihervirta. Vuosi 2003 ku- lui yhdistykseltä Iloa ja tur- vaa martoissa- teeman mer- keissä. Saimme neuvoja ko- din turvailloissa niin sähkö- laitteiden käytöstä kuin va- kuutuksistakin. Muutaman vuoden tauon jälkeen to- teutimme Kurkijokelaisessa marottojen teemanumeron. Pidimme Ekotorilla kuu- kauden ajan myyntipöytää, jossa pääsi mukavasti eroon kaapeissa kutistuneista vaat- teista ja muuten vain tar- peettomaksi käyneestä tava- rasta. Yhdistys jatkaa 99. toi- mintavuottaan puheenjoh- tajansa Arja Schwartzin johdolla. Hallituksessa jat- kavat varapuheenjohtaja Hannele Piiparinen Elisen-

vaaran kerhosta, rahaston- hoitaja, opintomartta Marja Tirri Rummunsuon kerhos- ta, sihteerii, PR-martta Tuija Vihervirta Kauhanojan ker- hosta ja Minna Yli-Puntari Kirkonseudun kerhosta. Erovuoroiset jäsenet, Arja Schwartz Metsämaan ker-

hosta, Ulla Salo Aromäen- Piltolan kerhosta ja Soile Valkeapää Raholan kerhos- ta, valittiin uudelleen. Tänä vuonna toteutam- me Kurkijoki- museolla marttanäyttelyn, johon toi- vomme saavamme lainaksi marottojen käsitöitä ja myös

KURKIJOEN MARTTAYHDISTIYS, HALLITUKSEN YHTEYSTIEDOT			
Arja Schwartz, pj			
Metsämaan marttakerho	040 - 7008 957		
Hannele Piiparinen, vpj			
Elisenvaaran mko	7622 131		
Tuija Vihervirta, siht.			
Kauhanojan mko	040 - 5056 763		
Marja Tirri, rah.hoit.			
Rummunsuon mko	7676 541		
Ulla Salo			
Aromäen-Piltolan mko	7682 014		
Soile Valkeapää,Raholan mko	4867 121		
Minna Yli-Puntari			
Kirkonseudun mko	7627 149		
Seuraava kokoontuminen Tuulensuun Palvelukes- kuksessa keskiviikkona 21.4. klo 18. Ilmasta iloa ja Väreistä voimaa- teemojen merkeissä.			

Hiitolan Pitäjäseuran Kevätkokous

Seuran kevätkokous jär- jestettiin Porissa 16.3. Pu- heenjohtaja Mauri Lanki- nen avasi kokouksen luo- den katsauksen mennee- seen toimintavuoteen. Ko- kouksen aluksi sytyimme kynttilät ja vietimme hiljai- sen hetken vuoden aikana poisnukkuneiden Hiitolai- sen muistolle. Erityisen ras-

kaana koimme ystävämme, ja seuramme hallituksen jä- senen Seppo Ijäksen me- nehtymisen liikenneonnet- tomuudessa. Kevätkokouksen pu- heenjohtajaksi valittiin Väi- nö Bragge ja pöytäkirjanpi- täjäksi kutsuttiin seuran sih- teeri Raija Laaksonen. Pöy- täkirjan tarkastajiksi ja ään-

tenlaskijoiksi valittiin Armi ja Kauko Savolainen. Ko- kous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätös- valtaiseksi, kokoukseen osal- listui 43 henkilöä. Seuran sihteerii luki hal- lituksen laatiman toiminta- kertomuksen joka hyväksyt- tiin kiitos- ja kunniamainin- nalla. Rahastonhoitaja esit-

muita kädentaidon näyttei- tä vuosien varrelta. Histori- an kirja on edennyt oikolu- kuvaiheeseen. Valokuvia viime vuosikymmeniltä kai- paamme vielä tallennetta- vaksi arkistoon. Pitäjäjuhli- en muonitukseen lisätään yleisön pyynnöstä keittolou- nas. Kevätaurinko paistaa ja lämmittää. Palmusunnun- tai lähestyy, tässäpä teille lapsuuteni virpomisloru. *'Virvon, varvon tuoreeks terveeks tulevaks vuueks. Voilusikka lehmästäis, kaakku taikinastais, muna kanastais, markka kukkarostais. Viikon päästä vela maksu.'* Marttayhdistyksen puo- lesta iloista pääsiäistä ja ke- vättä kaikille lukijoille, vir- pomispalkkoja odotellen *Tuija Vihervirta*

Paavo Kärhä:

Avoiii kirje Arvi Heinoselle

Kirjoituksesi 30.1.-04 Kurkijokelaisessa toi mielee- ni,, että tässähän väännyttään sukulaisiksi, kun äitisi on ol- lut Kärhä ja isäni Wille Kär- hän serkku. Mehän olemme siis toiset serkukset, (pikku- serkut). Eloni aikana olen tavannut kaksi Kärhä - ni- mistä sukulaista perhepiiriin ulkopuolelta. Jussi Kärhä (Lepousmä- ki?) kävi 1930-luvulla mum- moani tervehtimässä Lopot- ti-reissullaan. Toinen Jussi Kärhä, (Savoja?) Helsingistä -1950 -luvulla kävi Willen elinaikana ja nyt "tupsahit Kurkijokelaisen kautta sie." Eipä ole siis paljon ollut "suku haittana".

Olen käynyt kansakou- lua Lopotissa mummoni Riitta Heinosen luota viisi talvea. Yhteensä kuusi luokkaa. Sattuman ansiosta supiste- tut alaluokat selvisin yhdes- sä talvessa. Mummoni muisteloista palautui mieleeni muuan kyläilymatka. Riitta ja mie- hensä Pekko Heinonen lai- nasivat hevosen kyläilyä var- ten. Matkalla tuli vaimolle synnytyksen hetki. Tapahtu- ma hoitui yksinkertaisesti: Pekko pani hevosen puuhun kiinni, mummoni pyöräytti lapsen, mies leikkasi linkku- veitsellään napanuoran poikki ja sitoi sen jollakin

narunpätkällä. Tämän jäl- keen matka sen kun jatkui. Kyläilypaikasta en ole tietoi- nen, tiijä häntä vaikka olisi sinulle tuttu? Kotiin tultiin aikanaan, kapalot sylissä ja kapaloissa oli terve, elämän- haluinen lapsi. Pekko-kättilö palautti lai- naamansa hevosen, en tiedä mahtoiko siihen aikaan sika- ri pölytty? Olen täällä Nastolassa tästä Kärhän sukuhaarasta antanut sukututkimustoi- meksiannon Ihojärveltä, myöhemmin Vätikästä ko- toisin asiaan perehtyneen Veikko Revolle viime vuo- den puolella. Veikon osoite on Niittytie 1. 15550 Nasto- la, puh: 03 - 7622 147. Harvapa lienee kulkenut valkoisessa silkkipaidassa, (laskuvarjosilkkiiä) sota- ai- kana. Paitani ompelija saat- toi olla kummitätini Ahok- kaan Mari. (Silkki oli peräi- sin, koten jutussasi mainit- sit, veljeni Viljon evakuoi- man alasammutun pommi- koneen lentäjän laskuvar- josta). Näillä terveisillä eteen- päin, kevättä kohti.. Käyn keväämmällä tiedustele- massa Veikolta väliaikatieto- ja sukututkimuksesta. *Paavo Kärhä* Ohrapäantie 190, 15340 Lahti.

Pilkkikilpailut 13.3.

Kauniina aurinkoisena maaliskuun lauantaina oli- vat Hiitolaiset ja heidän ys- tävänsä kokoontuneet Suo- denniemelle, Mouhijärven

rantaan tarkoituksenaan mi- tellä sekä miesten-että nais- tensarjan pilkkimestaruu- desta. Yhteensä 19 kilpaili- jaa sai 4 tunnin aikana saa-

lista n.26 kg, kaikki kalat kelpasivat kilpailukaloiksi. Kilpailuissa oli edustajia kuudesta eri Hiitolan kyläs- tä, aktiivisin kylä oli Kuoks- järvi josta osallistui 7 hen- kilöä, eniten saalista sai kol- me Savolaista Tiurulasta.

Kilpailuiden isoin kala oli 460 g painava hauki, sen pyydysti Kauko Savolainen. Olimme saaneet lahjoituk- sina runsaasti palkintoja sii- tä kiitos lahjoittajille. Kil- pailun jälkeen maistuivat makoisilta seuramme

emäntien tarjoamat pulla- kohvit ja takassa tirisevät makkarat..... ja ilmassa oli suuren urheilujuhlan tun- tua. **Miehet:** 1. Kauko Savolainen 5,820 kg 2. Viljo Ylönen 2,650 kg 3. Teuvo Savolainen 1,460 kg

4. Launo Salmelainen 1,460 kg 5. Kari Kaijo 1,060 kg **Naiset:** 1. Armi Savolainen 4,140 kg 2. Aila Kaljunen 2,460 kg 3. Raija Laaksonen 1,780 kg 4. Aino Jantunen 1,200 kg 5. Ritva Sirkesalo 0,350 kg *Raija Laaksonen*

Mistä hän tuli ja minne taas lähti?

Jos jonkin ihmisen elämästä voisi sanoa, että se on ollut "seik- kailua" on se ollut sitä Vääpeli evp Edvard Karvosella. Olin vuosikymmeniä hänen tukihen- kilönsä ja silti en tiedä juurikaan mitään. Tai oikeastaan meidän koko perheemme oli tukena, ei- hän se minulta olisi muutoin onnistunutkaan. Tehtävä vain "lankesi kontolleni", mutta kä- vin tehtäväni, vahvistamiseksi, Noormarkun kunnan sosiaali- lautakunnan järjestämän tuki- henkilökurssinkin. Kurssista oli toki "hyötyä" muutenkin elä- mässäni.

Se, miksi sain juuri Edvardin tuettavakseni, oli sattuma. Hän oli meidän perheelle aivan tun- tematon henkilö. Ei kuitenkaan Noormarkussa muutoin, varsin- kin Lassilassa hänet tunnettiin hyvin. Hän oli avioitunut siellä ja parilla syntyi yksi lapsikin, mutta miehen "liikkuva luonne" kai särki avioliiton, hänen itsen- sä kertomana. Emme koskaan kyselleet häneltä, ei naapurilai- ta perhesuhteita, se ei kuulu tu- kihenkilön kuvaan. Kaikki pe- rustuukin hänen omiin juttui- hinsa jotka eivät ole salaisia jui- kaistaviksi. Perheellemme jäi sellainen "kuva" hänestä rehel- linen ja rattoisa mies, ainakin meitä kohtaan. Mutta itse asiaan. Monen so- dan vääpeli evp Edvard Karvo- nen oli syntynyt 19 heinäkuuta

1905 Itä-Karjalassa. Tuo synty- mäpaikkakin jäi meiltä epäsel- väksi, koska joskus hän mainitsi Petsamonkin? Jo 13 vuotiaana hän aloitti sotilaan tiensä ja tuol- loin hän myös ensimmäisen ker- ran Vapaussodan taistelulähetti- nä haavoittuikin. Tämän jälkeen olivat vuorossa heimosodat ja haavoittuminen Aunuksen ret- kellä. Ranskan muukalaislegioo- nan riveissä Karvonen palveli 1920-1923, josta hän karkasi. Tämänjälkeen Suomen rajavarti- oissa, jossa ylennettiin vääpelik- si. Sitten tulivat Talvisota, jatko ja- lapinsodat. Jokaisessa sodassa hän kertoi saaneensa "kehoonsa muistomerkini", eli haavoittu- neen. Näistä asioista hän kertoi- li hyvin avoimesti ja nautti "kuu- lijakunnastaan", jota hän veti puoleensa kuin hunaja hyönteis- iä. Talvisaikaan hän pukeutui lapinpukuun ja kesähelteeilä "partiopojaksi". Hän kertoi haa- voittuneensa kaikkiaan 8 kertaa. Hän eleli sotienjälkeen kiertolai- sena, vailla vakituista asuntoa, näiltä reissuiltaan Edvard palaili meille saamaan uutta voimaa uuteen retkeensä. Hän oli Sak- sassa opiskellut taidemaalausta ja maalailemiaan pikkutaulu- jaan kaupaten hankki "tupakka- rahat" ja kortteerithan olivat maksuttomat. Paitsi Suomi ja pohjoismaat, kierteli hän laa- jemmaltikin Euroopassa. Taisi olla ensimmäinen EU jäsen?

Kielitaitoisena matkanteko on- nistuikin. Saimme postikortteja häneltä useammasta maasta. Reissuiltaan hän palasi aina La- pin perukoille, käyden vain meillä "investoimassa tavarat", kuten hän itse sanoi viiptyen vii- kon pari ja taas maantie kutsui. Hän oli hyvin herkkä ihmi- nen. Usein kimmelsi kynnel sil- mäkulmassa, hun hän ikävoi ty- tärtään. Lastaan hän ei ollut unohtanut ainakaan sisimmäs- sään, sen me usein kuulumme. Kuinka ihmis-siteet voivat katke- ta näin perusteellisesti, ettei omaa lastaan tapaa, en tiedä, se on heidän asiansa ei kuulu meil- le?? Voimavarojen huvettua oli matkaajan aika hiljentyä. Omi- en sanojensa mukaan hän oli menettänyt kotipaikkansa Petsa- mon, jäljellä ei ollut muuta kuin rikkiinäinen ruumis ja aseveljet. Hänelle aseveljeys merkitsi kaik- kea. Hän vietti viimeiset vuoten- sa lahtelaisessa vanhainkodissa, tukihenkilönään pastori Risto Rantakari. Edvard Karvonen kuoli 5. lokakuuta 1973. 68-vuo- tiaana. Hänet haudattiin Lahdessa sotilaallisin kunnianosoituksin, varuskuntasoihtokunnansoiittaes- sa Porilaistenmarssia. Saatomat- kalle oli saapunut suuri joukko eri sotien aseveljiä ja ystäviä. Hautakummulle laskivat vapa- ussoturit perinteisen havumiek-

Karvonen viihtyi ei vain sotilasasuisena, myös partio- ja lapinpuvyissa, saaden erikoisuudel- laan kaipaamaansa huomiota itselleen. Varsinkin lapinasut tehosivat etelän ihmisiin.

kansa, sekä heimosotien edusta- jat kukkasensa. Jatkosodan Jou- ko-osasto ER.os.P toi myöskin seppeleensä. Vääpeli evp. Ed- vard Karvonen siunasi haudanle- poon ystävänsä pastori Risto Ran- takari. Kaunis kukkakumpu jäi haudalle muistuttamaan yhden ihmisen poistumisesta ja evakko- tien loppuun kulkemisesta.

Hiljattain vietettiin Saame- laisten kansallispäivää, mihin ryhmään Edvardkin sanoi kuu- luneensa, kun taas ollessansa meillä, hän oli yksi Kar-jalan- pakolainen? Niin tai näin, hän oli ainakin yksi mielenkiintoisin tapaamani henkilö. Karjalan Liiton teemavuotta

2004 myötäillen, olen tehnyt "muistelomatkan" yhden vete- raaninveljen hautakummulle asti. Kiitos Edvard, että perhe- emme sai tutustua sinuun, lepää rauhassa.

Matkan menneeseen teki

Aino Koppi
Noormarkku.

Uni, joka toteutui

Asuimme evakkokodissamme Pöytyällä v. 1941, josta lähdimme Kurkijoen takaisinvaltauksen jälkeen luvat saatuumme ja rokotukset saaneena palaamaan kotiseudullemme. Asuntomme Ant-sedän perheen ja minun kotini väli oli n. 2 km.

Isäni ja sisareni Maija ja Aili lähtivät jo syyskuussa matkaamaan kotiimme. Tytöt pääsivät siivousryhmään. Minä oli silloin kuumeessa enkä päässyt yhtä matkaa. Ant-Sedän perhe asui silloin Lehtisalons talossa ja heitä oli siellä Ant-sedän lisäksi Mari-täti ja tyttärensä Helmi. Toivo oli vielä siellä josakin, olihan sota ja Antti oli valtion tie- ja vesirakennustoissa.

Kun isä, Aili ja Maija kävivät hyvästelemässä tämän setäni perheen sanoi Helmi, ettei hän tule enää Kurkijolle. Hänen täytyy sanoa lopullinen Hyvästi. Nauruksi-

han se pantiin, mutta Helmi sanoi, että hän näki selaisen unen, että Karjalaan lähtevien piti panna johonkin listaan nimi ja vaikka hän kirjoitti omansa millä värillä tahansa se pyyhittiin aina pois. Uskokaa tai älkää, mutta hän ei enää pääse kotikarjalaan.

Äitini, Kerttu-sisko ja minä pääsimme lähtemään matkaan 20.10.1941. Me kävimme myöskin ennen junalle lähtöä Lehtisalossa hyvästelemässä. Helmi sanoi taas meille jokaiselle hyvästi ja ettei meillä ole enää mahdollisuutta nähdä toisiamme, koska hän näki sellaisen unen, iloisesti hyvästeltiin kuitenkin eikä uskottu Helmiä

Se oli muistaakseni tammi-kuun puolella 1942 kun saimme tiedon, että Helmi oli saanut aivoverenkierron häiriön ja joutui Riihikosken sairaalaan Pöytyällä. Tämä oli hyvin ikävä viesti,

Tässä oikealla on Helmi Veijjalainen Kurkijoen Levonpellolta. Tämä kuva on otettu 1924 Lapinlahdella Portaanpään Kristillisessä Kansanopistossa.

jonka saimme Kurkijolle. Vielä ikävämpi viesti oli sitten se kun Helmi sai niin pahan halvauskohtauksen n. viikon päästä, että nukkui pois 16. helmikuuta 1942.

Kyllä uni oli niin vahva ja oikea, että Helmi ainakin uskoi siihen täysi ja niin oli meidänkin uskottava. Mo-

nenmoisten paperisotien jälkeen saimme vihdoin kaikki luvat järjestymään ja niin Helmi tuli kotiseudulle valkeassa arkussa. Vaikeuksia oli, mutta hänet haudattiin Otsanlahden uusimmalle hautausmaalle.

Ant-setä tuli hevosella Pöytyältä Helmin hautajaisiin. Sementtiliiliäkin oli mukana. Kotihan oli palanut.

Kurkijokelainen

Perjantaikahvit taiteen äärellä

Raili Poutasen kauniit taulut esillä toimituksessa.

Tule nauttimaan samalla taiteesta ja Railin tarjoamasta kahvista pe 26.3. klo 10-14.

Samalla voi lukea karjalais-aiheisia lehtiä, tutustua myyntituotteisiimme, ja tavata tuttuja, tietenkin. Siinä samassa tietysti asiakin hoituvat luonnikkaasti ja kuulemme mielellämme mielipiteesi lehdestä ja ideasi toiminnasta tai vaikka myytävistä tuotteista.

Kurkijokelaisen toimisto on avoinna aina **tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14** eli paikallisesti katsoen toripäivinä.

Tervetuloa

TERVETULOAA KURKIJOKELAISEEN, Vesikoskenkatu 13 as 21, sisäänkäynti porttikongista.

IKKUNANPESUA, PERUSPESUA JA VAHAUSTA.

LOIMAAN SIIVOUS
Päivi Ojala Oy
Puh. 02-762 1027
0500-478 344

DEOSAN
-pesuaineiden myynti ja edustus.

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätt Loimaan Aluesairaala

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari

Julkinen kaupanhavvistaja
Kauppakatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Sanna Metsäranta
oik.yo Tiina Tähtinen

Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

– KOULULUOKAT / SEURAT! Ansaitkaa 700 euroa! Myymällä helposti myytäviä tuotteitamme. Soita ja tilaa esite: 010-850 47 90.

Tarjoukset voimassa: perjantaina 26.3.2004

Loppuviikon tasarahatarjoukset!

Tuore Norjalainen merilohifile

600
kg

Snellman Naudan Paistijauheliha 400 g (5,00 kg)

200
rasia

Rosten 3-viljan sämpylät 4 kpl/280 g (3,57 kg)

100
ps

Snellman Ohuen ohut Hunajabroilerfile 150 g (13,33 kg)

200
pkt

SPAR® Appelsiini- tai Omenatäysmehu 1 l (0,50 l)

100
2 prk

Valiojäätelö 1 l (1,50 l)

300
2 pkt

POSSUPÄIVÄT
Suomalainen porsaon lapa tai etuselkä

200
kg

Suomalainen PORSAAN KINKKU **400** kg

Frisco virvoitusjuomat 1,5 l (0,40 l) sis.pantin **100** plo

FistPrice Edam-juusto n. 1,3 kg **500** kg

Jacky Makupalat (2,77 kg) **100** 3 kpl

Tuoretuotesastolta
Turkkilainen appelsiini **100** kg

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Naisellista muotia **Loimatar**
762 2848

Kahvila Helmi
762 4432

LOP. Kultapiste
763 2150

Olgatar
762 1413

Ritvan ja Olin Eines-keittiö
76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

EHT-
liiton jäsen

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921 luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547